

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

34. An si Confessarius non intellexit integra peccata pœnitentis, sit ab ipso
iteranda tota Confessio, si bona fide fuerit facta, vel teneatur pœnitens
repetere sola peccata non intellecta à ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

quam restitutionem: ille tamen qui confessus est, datis dumtaxat signis contritionis tenebitur extra periculum subijcere peccata clavibus, quia ea in speciali nunquam subijcit.

10. Sed circa hoc habeo maximam difficultatem, & ad argumentum Hurtadi respondeo distinguendo, quod ille talis subijcit omnia peccata clavibus materialiter, concedo; subijcit omnia peccata clavibus formaliter, nego: ergo tenetur novam confessionem repetere. Probo consequentiam; nam si Germanus v. g. in periculo mortis omnia peccata sua confessus esset lingua Germanica cum Confessore Italo, qui idioma Germanum nesciret, & cui saltem propter unionem peccatoris, vel per alia signa contritionis, abolutionem impenderet; utique postea teneretur confessionem repetere, quia fuerint illa peccata materialiter clavibus subiecta, non tamen formaliter; sic etiam si quis omnia peccata confiteretur cum Confessario, qui per medietatem confessionis dormivit, si postea pœnitens id sciret, teneretur illa peccata à Confessario non audita iterum confiteri; quia non fuerint clavibus subiecta formaliter, sed materialiter.

11. Sic, & in casu nostro contra Hurtadum dicendum erit, & ita hanc sententiam præter Sancium ab ipso citatum, docet alter Hurtadus ex Societate de Sacramentis disput. 10. de pœnit. diff. 15. ubi sic ait: Oservandum est, in quo non pauci conveniunt, in casu extremae necessitatis non solum valide, sed etiam licite confessionem fieri Sacerdoti sic ignorant, dum percipere possit facta pœnitentis, ut peccata; sicut etiam in casu extremae necessitatis valide, & licite fit à penitente confessio peccatorum in genere, & in communi, quando aliud non potest. Immo non tantum in casu extremae necessitatis, sed etiam in casu gravis necessitatis id potest licite fieri, ut si defectu aliorum Confessariorum populus aliquis longo tempore destitutus maneret, quia tunc melius erit confiteri sic ignorant, postea tamen si adsit Confessarius idoneus, & non ignorans, repetenda est huic confessio suo tempore. Ita ille.

12. His tamen non obstantibus putò sententiam Thomæ Hurtadi esse satis probabilem, nam in supradictis casibus Confessarium saltem, suppono, cognovisse peccatum sub confusa ratione peccati, quod sufficit ad validitatem abolutionis, & ne illa peccata denuo sint constanda, & ita docet Joannes Præpositus in 3. p. D. Thom. q. 7. de ministro pœnitentiae dub. 9. n. 66. & 67. ubi probat, quod ut Sacerdos valide absolvat, sufficit, ut saltem cognoscat peccatum sub confusa ratione peccati. Prior pars ab omnibus supponitur, & patet; quia nisi generalem rationem peccati possit percipere, non potest scire utrum illi subijciatur materia sacramenti.

13. Confirm. non alia de causa requiritur, ut præter externum forum verborum aliquo modo percipiatur peccatum, & id, quod profertur, quam ut peccatum aliquo modo cognoscatur.

14. Posterior autem pars patet, quia in articulo mortis talis notitia sufficit ad valorem abolutionis; ergo ea ex se sufficit ad huiusmodi valorem; videtur etiam patere in eo, qui confitetur peccatum abstractum, cuius conditionem Sacerdos planè ignorat, an scilicet sit veniale, an mortale, solum advertens esse peccatum; eo enim casu valide absolvetur, non requiritur major notitia actualis ad valorem abolutionis; non potest solidè requiri major habitualis, tenet Suarez disp. 28. sect. 2. n. 12.

15. Unde dico, quod si pœnitens tali Sacerdoti bona fide integrè sit confessus sua peccata quoad

numerum, & speciem, non tenetur confessionem repetere, quia verè totam suam causam exposuit, ut in re se habuit; & prout in hoc foro requiritur, & contrarium innumeros scrupulos pateret, dum quis perpetuo esset anxius, num Confessarius intellexerit gravitatem, & speciem peccati.

16. Confirm. si confessio deberet repeti, eo quod Confessarius non percepisset conditionem peccati, sed stetit in generali ratione, eadem deberet repeti, quod certè ingens tormentum afferret conscientis; sic enim uniusquisque poterit dubitare, num Confessarius benè intellexerit casum, præsertim si post modum advertat illum non esse ita doctum, quod laqueum conscientis injicit; dixi bona fide, quia si quis mala fide procedat quarens, vel potens advertere Confessarium esse ignarum, & qui causam non possit judicare, tenetur confessiones repetere; cum enim in eo mortaliter peccaverit, non est legitime dispositus ad abolutionem recipiendam, qui tamen constituitur in eo loco expositis, non facile sibi debet scrupulum hac in parte facere. Et hæc omnia docet Præpositus, ubi supra, quæ satis faciunt in favorem, & pro probabilitate scientiæ Patris Thomæ Hurtadi.

RESOL. XXXIII.

An quodam Monasterio Monialium quidam Confessarius inter audiendas confessiones aliquando dormiebat, unde non intelligebat aliqua peccata; quaesierunt tamen postea, an dictæ confessiones essent iterandæ? Ex p. 3. tit. 4. Ref. 108. alias 109.

Sup. hoc in Resol. seq.

§. 1. **R**esponderunt aliqui affirmative, quia confessio est accusatio sui ipsius. Ergo erit nulla, si non à iudice intelligatur, & adducebant Sylvestrum verb. confessio 1. q. 3. & alios.

2. Sed ego consului supradictas confessiones non esse reiterandas cum Henriq. lib. 5. c. 14. n. 5. & novissimè invenio hanc sententiam docere etiam Layman in Theol. mor. lib. 4. tr. 6. c. 9. n. 5. ubi sic asserit. Si pœnitens bona fide sua peccata aperuit, & culpa in solo Confessario resedit ob surditatem, vel animi distractionem, arbitror datam abolutionem validam & fructuosam esse, propterea quod essentia, & effectus sacramenti Pœnitentiæ consistere possit absque integra, & specifica peccatorum explicatione, si ea sine ulla culpa pœnitentis, suumque dolorem Sacerdoti explicantis intermittatur. Nihilominus si pœnitens postea cognoscat unum,

Sup. hoc est e. d. m. Laymano hic citato cursum in fine Res. not. præterita.

vel plura peccata mortalia Confessarium nullo modo intellexisse, debet ea sola cum aliis postea commissis in sequenti confessione iterum explicare, quia semper manet explicatio peccata omnia mortalia secundum speciem, & numerum Sacerdoti indicandi, ut omnibus absolutio directè, & in specie conferatur.

RESOL. XXXIV.

An si Confessarius non intellexit integra peccata pœnitentis, sit ab ipso iteranda tota confessio; si bona fide fuerit facta; vel teneatur pœnitens repetere sola peccata non intellecta à Confessario? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 198.

§. 1. **P**ro sententia negativa in 3. part. tract. 4. resolut. 109. Alias est Resolut. 108. quæ hic est antecedens. Adduxi Paulum Layman Societatis Jesu, quam scio alicui displicuisse, immè-

ritò quidem, & ideo hanc sententiam novissimè docet Guilielmus Mercerus sacrae Theologiae Professor eximius in Academia Lovaniensi, in suis *comment. ad 3. part. D. Thoma quest. 9. art. 1.* ubi sic asserit: Putant aliqui iterandam esse confessionem si intelligatur Confessor fuisse ignorans, aut intellexisse poenitentem. Sed hoc casu Gabriel, & Sylvester bona fide confessum esse validè absolutum probabiliter existimant, quia nihil defuit ex parte poenitentis, & Confessor sciens, ac volens formam debitam adhibuit. Nec refert, quòd statum poenitentis absolutè non intellexerit, quia neque id accidit ex vitio poenitentis, neque absolutè requiritur ad substantiam Sacramenti, ut patet ex eo, qui sic in mortis articulo absolvitur. Ita Mercerus, unde apparet satis probabilem esse opinionem, quam *loc. cit.* olim docui cum docto viro Paulo Laymano, non teneri repetere nisi sola peccata non intellecta à Confessario.

Sup. hoc ibi-
dem prope
finem.

RESOL. XXXV.

Utrum, quando confessio repetenda est cum eodem Confessario, quia fuit invalida, & unico verbo poenitens confiteretur peccata in confessione invalida distinctè confessa, possit Confessarius absolutionem impendere, si non solum non recordetur peccatorum, sed etiam neque poenitentia imposita? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 203.

Sup. conten-
to in hac
Ref. in Ref.
seq. & infra
ex Ref. 37.
§. 1. & 2. &
§. Hinc Ga-
spar. usque
in fine Ref.
& in Ref. 38.
& infra in
tr. 4. ex Re-
sol. 17. §. ult.
à lin. 4.

§. 1. **H**ic casus potest frequenter accidere, & ad illum affirmative respondet Guilielmus Mercerus de Sacrament. in 3. part. D. Thoma, quest. 9. art. 1. ubi sic ait: Ex parte Confessoris, ut rectè suo officio fungatur, observandum est, cum si priùs poenitentiam imposuerit, non indigere recordatione peccatorum, nec poenitentia imposita, contra Navarrum; sed sufficit, quòd recordetur hunc fuisse confessum, & quòd postea nihil grave commiserit, in quo standum est ejus testimonio; si verò poenitentiam non imposuit, & neque in particulari, neque secundum aliquam confusam, & moralem rationem recordatur status conscientiae ipsius poenitentis, postulare debet iteratam notitiam, ut imponat poenitentiam condignam. Si tamen absolveret absque repetitione hujusmodi, licet fuerit mutilum Sacramentum, esset validum, quia haberet omnia essentialia. Ita Mercerus.

2. Verùm aliquibus magis placent in tali casu ea, quae docet Gaspar Hurtado de Sacrament. disp. 8. de Poenitent. diffie. 8. ubi sic asserit. Nos verò existimamus, quòd si Confessarius poenitentiam imposuit, & ea est ipsi nota, vel ipsi sit nota à poenitente, non est necessarium, quòd ei fiat iterum distincta peccatorum confessio, quia ad absolvendum sufficit, confessionem fuisse à poenitente distinctè factam, & distinctè à Confessario perceptam, & ob impositam poenitentiam, & horum notitiam, quia absque fundamento amplius exigitur. Si autem Confessarius non imposuit poenitentiam, vel non taxavit illam, aut si imposuit, vel taxavit, & non recordatur illius, nec habet notitiam alias sufficientem ad eam prudenter taxandam, necessarium est, quòd ipsi fiat confessio major, quam qui in illo unico verbo confitendo peccata in confessione invalida facta; sed non requiritur confessio distinctè facta, sed sufficit confessio aliqua confusa peccatorum antea distinctè Confessorum talis, qualis sufficit, ut Confessarius acquirat notitiam sufficientem ad prudenter taxandam

poenitentiam; quia tunc ad id tantum requiritur nova confessio peccatorum antea distinctè confessorum. Hac Hurtado.

RESOL. XXXVI.

Quomodo agendum est cum poenitente confessionem invalidam faciente, dicente tamen: acculo me de omnibus peccatis, quae in confessione invalida aperui, & de peccato, v. g. quòd tacui, absque eo, quòd repeta distinctè peccata invalidè confessa? Et quid in dicto casu, si Confessarius non recordetur de statu poenitentis in communi, quem tunc habebat poenitens, vel saltem poenitentia injuncta, &c? Ex p. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 52.

§. 1. **H**ic casus quia saepius potest accidere, erit satis plausibilis Confessarius, & poenitentibus. Prima sententia tenet repetenda esse peccata in speciali, quia cum Confessarius nullo modo recordetur peccatorum saltem in confuso, aut ratione sui effectus, qui est poenitentia imposita, perinde se habet, ac ille, qui nunquam talem confessionem audivisset. Deinde Confessarius est iudex, qui poenam injungere debet pro peccatis invalidae confessionis, & iudicium ferre de illis in hac secunda confessione, cum illa prior fuerit nulla: ergo debet habere notitiam illorum in hac secunda confessione: ergo si omnino non recordatur, debet poenitens iterum ea repetere. Ita Paludanus Divus Antoninus, Sylvester, Navarrus, & Valentia, quos citat Faulstus de Sacramento poenitentiae, tom. 1. lib. 4. q. 222.

2. His tamen non obstantibus (attendas quae amice Lector) Jacobus Granado in 3. part. de Sacramento, controvers. 7. tract. 9. disp. 22. num. 5: existimat in praedicto eventu sufficere, si poenitens in generali se accuset de omnibus peccatis, quae in priori illa confessione invalida fuerat confessus, quantumcumque Confessarius nec illorum, nec poenitentiae recordetur; in speciali verò delectaret peccatum illud, v. g. quòd tacui tunc, & sacrilegium, quòd commisit malè confitendo. Probat hanc sententia ea generali ratione, quae non semel in hac materia debet inculcari, scilicet cum ad sacramentum Poenitentiae accedere sit unum ex difficilioribus, quae humana imbecillitati praecepta sunt in lege gratiae, oportere reddantur quoad fieri poterit minus difficilia, quae ad illius usum, seu susceptionem spectant. Nihil autem est, quòd obstat quominus, qui in praedicto casu malè confessus fuerat, satisfaciatur suae obligationi, etiam si solum in generali se accuset de peccatis, quae jam eidem Confessario aperuerat: ergo non est imponendum illi grave onus iterum executiendi conscientiam, & repetendi quam plura fortasse peccata, & quorum repetitione rubore nimio suffundatur. Minor hujus argumentationis probatur, quia in primis non est necessaria repetitio peccatorum in speciali, ut verum sit poenitentem omnia sua peccata dixisse, quia jam aliquando dixit in confessione: quae quamvis non fuerit valida ad eum effectum consequendae remissionis, fuit tamen, ut Confessarius haberet notitiam omnium peccatorum, valida, & ut singulis peccatis convenientem medicinam applicaret, sicut tunc applicasse credendum est. Deinde non est necessaria praedicta repetitio ut Confessarius jungat poenitentiam proportionatam. Primum, quia in illa priori licet, invalida Confessione, supponi

Sup. hoc ibi-
dem doctrina
Ref. peccato-
dentis, &
aliam eum
Ref. & ut
ejus not.